

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ-4114-02-01/2012
I/12/012

Rzeszów, dnia kwietnia 2012 r.

**Pan
Andrzej Karaś
Wójt Gminy Zaleszany**

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2012 r., poz. 82), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła kontrolę Urzędu Gminy w Zaleszanach w zakresie *prawidłowości realizacji zadań inwestycyjnych i remontowych w Gminie Zaleszany w latach 2006 r. – 2011 r.*

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 27 lutego 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK przesyła Panu niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ustaliła, że poddane kontroli zadania inwestycyjne i remontowe realizowane przez Gminę w latach 2006 – 2011 prowadzono zgodnie z regulacjami i zasadami przyjętymi:

- w art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. e ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o *samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) – tj. w zakresie wyłącznej właściwości Rady Gminy w podejmowaniu uchwał w sprawach majątkowych Gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu i dotyczących zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustalaną corocznie przez Radę Gminy.

W kontroli ustalono, że Rada Gminy w Zaleszanach – w uchwałach budżetowych - podejmowała decyzję o przeznaczeniu środków budżetowych na realizację następujących zadań inwestycyjnych:

- budowa chodników i ścieżek rowerowych w latach 2007 – 2008,
- budowa od 2009 r. kanalizacji gminnej w miejscowościach Pilchów, Turbia, Agatówka,
- wykonanie dokumentacji projektowej w latach 2010 – 2011 w związku z budową kanalizacji w miejscowości Kotowa Wola

oraz na wykonanie remontów:

- budynku Urzędu Gminy w latach 2007 – 2008,
- budynku szkoły w Kotowej Woli – docieplenia;

- w art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 ze zm.). Wójt corocznie wydatkował środki budżetowe zgodnie z planami finansowymi Gminy oraz sporządzał rzetelnie sprawozdania z wykonania zadań inwestycyjnych i remontowych według dyspozycji art. 269 cytowanej ustawy;

- w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.) – w zakresie prawidłowego i rzetelnego stosowania przepisów ustawy w przypadkach konieczności przeprowadzenia zamówień publicznych na wykonanie robót budowlanych.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zadań inwestycyjnych: budowy ścieżek rowerowych i chodników, budowy kanalizacji w miejscowości Kotowa Wola (wykonanie projektu), czy zadań remontowych w budynku Urzędu Gminy i obiektach oświatowych wykazały, że stosownie do okoliczności prowadzono pełną procedurę przewidzianą przepisami art. 39 – 46 cytowanej ustawy.

Jednocześnie prawidłowo stosowano dyspozycję zawartą art. 4 pkt 8 *Prawa zamówień publicznych* – pozwalającą na udzielanie zamówień o niższej wartości bez konieczności stosowania ustawowych uregulowań;

- w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości* (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.) – prowadzenie ksiąg rachunkowych pozwalało na pełną ewidencję i rozliczenie wszystkich zdarzeń gospodarczych zgodnie z ich treścią ekonomiczną,

a w szczególności - oddzielnych zadań inwestycyjnych lub remontowych. Księgowa ewidencja analityczna każdego z ww. zadań wynikała z dowodów księgowych spełniających warunki podane w art. 21 ust. 1 i art. 22 ust. 1 ustawy.

Najwyższa Izba Kontroli oceniając wykonanie poszczególnych zadań ustaliła, że:

- budowę chodnika i ścieżki rowerowej w ciągu drogi krajowej nr 77 Lipnik – Przemyśl, odpowiednio na odcinku Zaleszany – Karczmiska i Zaleszany – Motycze Szlacheckie, wykonano zgodnie z projektem technicznym uzgodnionym z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad – Oddział w Rzeszowie (GDDKiA), pełniącą funkcję zarządcy drogi, w tym działek gruntowych na których wybudowano przedmiotowe obiekty.

Obiekty drogowe oddane do użytku odpowiednio w 2007 r. i 2008 r. wybudowano zgodnie z:

- umowami/porozumieniem z GDDKiA w sprawie wspólnej budowy, poprzedzonymi stosownymi uchwałami Rady Gminy w Zaleszanach w tej sprawie,
- umowami o wykonanie zadania zawieranymi z wykonawcami – wybranymi po przeprowadzeniu procedur nieograniczonych przetargów publicznych. W cenach i terminach uzgodnionych w przedmiotowych umowach.

W kontroli ustalono, że obiekt nazywany m. in. jako „ciąg pieszo-rowerowy przy drodze krajowej” na odcinku Zaleszany – Karczmiska, już na etapie tworzenia projektu budowlanego nie spełniał warunków technicznych ścieżki rowerowej - wymaganych przepisem § 47 ust. 1 rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 43, poz. 430 ze zm.). Szerokość obiektu uwarunkowana rozmiarami pasa drogowego stanowiła, że był konsekwentnie traktowany przez inwestora – Gminę, wykonawcę oraz GDDKiA wyłącznie jako chodnik.

Doprowadzenie do wybudowania chodnika na odcinku drogi krajowej 77 Zaleszany – Karczmiska oraz do wybudowania ścieżki rowerowej w ciągu drogi krajowej 77 na odcinku Zaleszany – Motycze Szlacheckie, w ocenie NIK służyło poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego i zostało pozytywnie ocenione.

Najwyższa Izba Kontroli ustaliła, że Gmina przystępując w latach 2000 - 2001 do kompleksowej kanalizacji, zdecydowała - poprzez uchwały organu stanowiącego i stanowisko mieszkańców wyrażone m. in. poprzez wiejskie komitety kanalizacyjne – o jednoczesnym

wykonaniu projektów techniczno-budowlanych kanalizacji dla wszystkich 13 sołectw. Łączny koszt wykonania projektów w latach 2000 – 2002 wyniósł 845 tys. zł.

Do końca roku 2011, na podstawie tej dokumentacji wykonano kanalizację w sześciu sołectwach.

Dokumentacja projektowo-techniczna kanalizacji dla pozostałych 7 sołectw, w tym w dwóch przypadkach z ważną decyzją – pozwoleniem na budowę, od połowy 2006 r. do końca 2008 r. sukcesywnie, w myśl przepisu art. 37. ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm.) traciła swoją aktualność/ważność. Dokumentacja techniczna, za którą zapłacono łącznie 345,5 tys. zł stała się bezużyteczna.

W rezultacie, kiedy Rada Gminy uchwaliła o przystąpieniu w latach budżetowych 2010 i 2011 do kanalizacji miejscowości Kotowa Wola – zaplanowano wydatek w wysokości 200 tys. zł na wykonanie nowej-aktualnej dokumentacji projektowo-budowlanej. Ostatecznie za przedmiotową dokumentację zapłacono - 140,3 tys. zł.

Dokumentacja wykonana dla Kotowej Woli kosztowała 75,2 tys. zł. Dokumentacja i decyzja - pozwolenie na budowę zł straciły ważność w dniu 11 grudnia 2008 r.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że błędem było wykonanie dokumentacji techniczno-budowlanej kanalizacji sanitarnej, jednocześnie dla wszystkich miejscowości Gminy bez zabezpieczenia środków finansowych umożliwiających kompleksowe wykonanie tego zadania.

Do końca 2005 r. wybudowano kanalizację dla 3 miejscowości za łączną kwotę 8.809 tys. zł, w tym ze środków unijnych – funduszu SAPARD.

Ustalenia kontroli wskazują, że do 2009 r., tj. rozpoczęcia na podstawie „starej dokumentacji” inwestycji kanalizacja Pilchowi, Turbi i Agatówki z udziałem środków z Regionalnego Programu Operacyjnego - Gmina nie pozyskała żadnych środków zewnętrznych na inwestycje infrastrukturalne.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że w latach 2006 – 2009 *samodzielne rozpoczęcie budowy przez Gminę, tylko przy udziale własnych środków finansowych było nierealne*. Jednocześnie nie podjęto skutecznych działań w celu zagwarantowania zewnętrznych środków, pozwalających na prowadzenie inwestycyjnych w zakresie kanalizacji sanitarnej Gminy.

Ww. działania organów Gminy skutkujące pozyskaniem pełnej dokumentacji bez gwarancji jej wykorzystania, podobnie jak brak skutecznych działań Wójta i doprowadzenie do utraty

ważności dokumentacji techniczno-projektowej wartej 345,5 tys. zł zostało ocenione przez NIK jako niegospodarne.

W kontroli ustalono, że wydatki ponoszone od 2009 r. na dokumentację techniczno - projektową w związku z budową kanalizacji Pilchowa, Turbi i Agatówki oraz wydatki na dokumentację dotyczącą budowy gminnej sieci wodociągowej dotyczyły sytuacji wynikającej z rozbudowy osiedli mieszkaniowych na terenie Gminy i były formą aneksów do ważnego podstawowego projektu budowlanego. Zmiany w projekcie dotyczyły jedynie działek, które były już ujęte w projekcie podstawowym. Wydatki na przedmiotowy cel - poprzedzone stosownymi umowami z wykonawcami, były rzetelnie rozliczone i zaewidencjonowane w systemie księgowo-finansowym Urzędu.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia działania organów Gminy w zakresie wykonania, rozliczania i finansowania remontu budynku Urzędu Gminy oraz obiektów oświatowych, jako rzetelne.

Remont budynku Urzędu został zaplanowany w uchwałach budżetowych na 2007 i 2008 r. Wydatki z tytułu robót remontowych: w 2007 r. w wysokości 80,2 tys. zł i w 2008 r. w wysokości 97,7 tys. zł, zostały rzetelnie rozliczone – na podstawie przedłożonych rachunków/faktur, w wysokościach i terminach ustalonych w umowach z wykonawcami i odebrane przez komisje odbiorowe.

Wykonawców robót remontowych wyłanianio w rybie przewidzianym przez przepisy ustawy *Prawo zamówień publicznych*, zawierając stosowne umowy i sporządzając kosztorysy pozwalające na rzetelną wycenę robót przed i po ich zakończeniu.

Rzetelnie wykonano i rozliczono modernizację budynku szkolnego w Turbi. Celem remontu było rozdzielenie gimnazjum od szkoły podstawowej, a w szczególności wydzielenie oddzielnej szatni dla uczniów gimnazjum. Po wykonaniu i odbiorze zadania - zgodnie z warunkami umowy i zakresem robót wyznaczonym przez kosztorys - wypłacono wykonawcy wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 27 tys. zł (brutto).

W kontroli ustalono, że pierwotnie zaplanowano wydzielenie szatni w innym pomieszczeniu szkoły. Zmiana koncepcji nie skutkowała żadnymi dodatkowymi kosztami.

Zakres remontu – docieplenia budynku szkoły w miejscowości Kotowa Wola został określony poprzez decyzję organu stanowiącego Gminy. Uchwalając budżet na 2007 r. zaplanowano na wykonanie *termoizolacji w Szkole Podstawowej w Kotowej Woli* – 80 tys. zł. Według kosztorysu inwestorskiego, cena za wykonanie elewacji z pełnym dociepleniem powinna wynieść – 118,8 tys. zł. W związku z powyższym wykonano zadanie na podstawie

kosztorysu „oszczędnościowego”, gdzie zakres robót wyceniono na 72,2 tys. zł, a ocieplenie dotyczyło praktycznie jednej ściany budynku.

W roku budżetowym 2007 przeprowadzono remont polegający m. in. na wykonaniu uzupełnieniu tynków zewnętrznych, częściowym dociepleniu i pomalowaniu elewacji zewnętrznej. Roboty rozliczono na podstawie zaakceptowanego kosztorysu i warunków zawartych w umowie o wykonaniu robót budowlanych.

Najwyższa Izba Kontroli ustaliła, że po upływie 5 lat od wykonania remontu stan elewacji jest dobry na ocieplonej ścianie. Na pozostałych ścianach budynku gdzie wykonano wyłącznie malowanie elewacji występują miejscowe złuszczenia farby.

W 2010 r. Gmina wybudowała za 405,5 tys. zł - w tym 249,3 tys. zł stanowiło dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej - *Wiejskie Centrum Sportowo-Rekreacyjne w Kępie Zaleszańskim – kręgle*.

Korzystając z ww. środków zewnętrznych Gmina zadeklarowała w umowie z Samorządem Województwa Podkarpackiego, że przez okres siedmiu lat od dnia dokonania płatności ostatecznej, nie będzie wynajmowała, dzierżawiła, czy sprzedawała nabytych dóbr, wybudowanych lub wyremontowanych obiektów, czy pomieszczeń - przy udziale środków pomocowych.

W związku z powyższym Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie – jako nierzetelne i niegospodarne – działania Wójta – Pana Stanisława Guźli, który jeszcze przed oddaniem obiektu do użytku, ogłosił przetarg nieograniczony na wynajem dwóch pomieszczeń w remontowanym budynku, przeznaczonych na działalność gospodarczą w zakresie gastronomiczno-handlowej.

Zrealizowanie powyższego zamierzenia przez Gminę skutkowało zmniejszeniem środków pomocowych w ramach płatności końcowej o kwotę 15,7 tys. zł. Przychody z tytułu wynajmu przedmiotowych pomieszczeń wyniosły w roku budżetowym 2011 – 4,2 tys. zł.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że koncepcja budowy *Wiejskiego Centrum Sportowo-Rekreacyjnego – kręgle* ze środków publicznych, nie do końca spełniła swoje cele w zakresie powszechności dostępu i atrakcyjności oferowanej rozrywki. Obiekt działający na zasadach *non profit* został przekazany w użytkowanie jednostce organizacyjnej Gminy - Gminnemu Ośrodkowi Kultury w Zaleszanach. W roku 2011 r. obiekt generował koszty w wysokości 40,4 tys. zł, przy przychodach 9,5 tys. zł.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie stosownie do art. 60 ust. 2 ustawy o NIK wnosi o:

1. Podjęcie działań umożliwiających aktualizację istniejącej dokumentacji technicznej sieci kanalizacyjnej - w celu jej wykorzystania w prowadzeniu dalszych zadań inwestycyjnych.
2. Opracowanie, rozpropagowanie i wdrożenie programu powszechnego korzystania z usług *Kręgielni* przez mieszkańców Gminy i gmin sąsiednich.

Na podstawie art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie - umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Wójta przedstawienia, w terminie miesiąca od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub o przyczynach niepodjęcia takich działań. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.